

Regeringskansliet
Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Promemoria Ordning och reda på avfallet (er beteckning M2021/00207)

Generella synpunkter

Avfallslagstiftningen är mycket komplex och svår att tolka och tillämpa både för företag och tillsynsmyndigheter. I promemorian lämnas förslag som syftar till att förbättra avfallshanteringen och öka tillsynsmyndigheternas möjligheter att säkerställa syftet med miljöbalken. För att uppnå en förbättrad avfallshantering krävs i vissa fall betydande insatser från de myndigheter som bedriver miljötillsyn. Tillämpningen av flera av förslagen ställer stora krav på kompetens och resurser hos tillsynsmyndigheterna. Som fastslås i promemorian ställs även stora krav på juridisk och ekonomisk kompetens hos tillsynsmyndigheterna för att hantera frågor om krav på ekonomiska säkerheter för avfallshanteringen. Länsstyrelsen välkomnar förslagen i promemorian men anser att det är nödvändigt att Naturvårdsverket ges i uppdrag att ta fram nationell vägledning om hur de föreslagna ändringarna i lagstiftningen ska tolkas och tillämpas. Det är också nödvändigt att tillsynsmyndigheterna ges tillräckliga resurser för att arbeta aktivt med att motverka illegal hantering av avfall. Länsstyrelsen anser att det är angeläget att det ges förutsättningar för att de föreslagna bestämmelserna ska kunna tillämpas likartat och att tillsynsmyndigheternas krav på avfallshanteringen ska bli på samma nivå i hela landet. Det finns annars en uppenbar risk för en snedvriden konkurrens och att illegalt hanterat avfall kommer att hamna i mindre kommuner med små resurser att bedriva aktiv tillsyn på avfallsområdet.

Krav på att behandla avfallet när det inte är motiverat att fortsätta lagra det

Länsstyrelsen tillstyrker att regleringen utformas så att det blir lättare att förhindra lagring som inte sker med syfte att återvinna eller bortskafta avfallet.

Bedömningen av vad som är en motiverad lagring kan dock i många fall vara komplicerad. Länsstyrelsen anser att det är nödvändigt att det anges tydliga kriterier som grund för bedömningen av vad som är en motiverad lagring. Det behövs även vägledning om vilka krav som bör ställas för att i förväg kontrollera och säkerställa att lagringen sker i det syfte som verksamhetsutövaren uppger.

Mekanisk bearbetning, sortering och lagring av avfall som ska återvinnas för byggnads- eller anläggningsändamål

Länsstyrelsen tillstyrker att det inte är det påstådda ändamålet med avfallet (byggnads- eller anläggningsändamål) som ska vara styrande för om anmälan eller tillstånd krävs utan att det istället blir typen av avfall som avgör.

I promemorian föreslås ändringar av en rad verksamhetskoder i 29 kap. miljöprövningsförordningen. Verksamhetskoderna är avgörande för bedömningen om en verksamhet är anmälnings- eller tillståndspliktig. Det finns ett stort antal koder för olika typer av avfallsverksamheter. Koderna kan i flera fall vara svåra att tolka. Länsstyrelsen anser att Naturvårdsverket bör ges i uppdrag att uppdatera den vägledning till 29 kap. miljöprövningsförordningen som idag finns tillgänglig på Naturvårdsverkets webbplats efter de föreslagna ändringarna.

Undantag från tillstånds- och anmälningsplikt för viss användning av massor för anläggningsändamål

Länsstyrelsen bedömer att de föreslagna ändringarna har en begränsad betydelse i praktiken. Icke förorenad jord eller annat naturligt förekommande material som uppstår vid till exempel olika vägprojekt används redan i dag och är vanligt förekommande för anläggningsändamål inom projekten. Länsstyrelsen anser att en sådan användning inte är att betrakta som deponering utan ska betraktas som återvinning. Användningen är jämförbar med verksamhetskoden 90.141 C, 29 kap. 35 § miljöprövningsförordningen, *återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten om föroreningsrisken är ringa*. I de fall det rör sig om massor som består av icke förorenad jord eller annat naturligt förekommande material som används vid vägprojekt är föroreningsrisken sannolikt mindre än ringa och användningen kan betraktas som en icke anmälningspliktig U-verksamhet.

I de fall det inte finns något behov inom projektet av de massor som har uppstått och det därmed enbart rör sig om kvittblivning av överskottsmassor betraktas det som deponering. De föreslagna ändringarna ger inte några undantag för en sådan hantering av massor.

Försiktighetsmått om hur mycket avfall som får lagras i samband med behandling

Länsstyrelsen tillstyrker att regleringen utformas så att det blir tydligare vilka krav som ska ställas vid handläggning av anmälningsärenden om behandling av avfall.

Ekonomisk säkerhet för anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter

Länsstyrelsen tillstyrker att det införs en möjlighet till krav på ekonomisk säkerhet för anmälningspliktiga verksamheter. I promemorian anges att det är rimligt att anta att kravet på säkerhet inte kommer att tillämpas regelmässigt utan bara i de fall där det anses finnas ett stort behov. Det anges också att ställa säkerhet kan vara förknippat med kännbara kostnader för verksamhetsutövare. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att det är tydligt i vilka fall det ska ställas krav på ekonomisk säkerhet. Om det inte anses vara lämpligt att, som för tillståndspliktiga täkter och deponier, ange vilka typer av anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter som kravet ska riktas mot behöver det förtydligas på annat sätt. Länsstyrelsen anser att det är nödvändigt att det anges tydliga kriterier som grund för bedömningen av behovet av ekonomisk säkerhet. Ett mycket stort antal miljöfarliga verksamheter omfattas av kravet på anmälningsplikt och kan därmed komma att få krav på att ställa ekonomisk säkerhet. Utan tydliga kriterier för bedömning av behovet av ekonomisk säkerhet är risken stor att tillämpningen av bestämmelsen kommer att variera stort mellan olika tillsynsmyndigheter.

Sanktioner för överlämning av avfall till obehörig mottagare

Länsstyrelsen tillstyrker att det införs en straffbestämmelse kopplad till kraven på avfallslämnaren att kontrollera att mottagaren är behörig att hantera avfallet.

I detta ärende har Landshövding Minoo Akhtarzand beslutat och miljöskyddshandläggare Britt Halling varit föredragande. I ärendets slutliga handläggning har även Länsråd Ulrica Gradin och Jurist Karin Spångberg deltagit.

Minoo Akhtarzand

Britt Halling

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

m.rattssektariatet@regeringskansliet.se

linn.akesson@regeringskansliet.se